

برخی کارشناسان معتقدند دانشگاه‌ها با وجود انتفاع ۱۵۰ میلیارددلاری از مالیات آمریکایی‌ها از مأموریت اصلی خود منحرف شده‌اند

دوربرگردان دانشگاه به مسیر جامعه

ندا اظهاری

آموزش عالی آمریکا در گذر زمان دستخوش تغییرات مختلفی شده است اما شاید به‌جرت بتوان گفت دانشگاه‌های آمریکا اکنون در یکی از حساس‌ترین وضعیت‌های خود در تاریخ قرار دارند. از یک سو، اعتراض‌های دانشجویی ضدصهیونیستی در یک سال گذشته بدنه آموزش عالی آمریکا را متأثر کرد و از سوی دیگر، سیاست‌های اعمالی دولت‌ها و چهره‌های سیاسی انگشت اتهام را به سمت دانشگاه‌ها و خروجی آن‌ها نشانه رفته است. ترامپ در ماه‌های نخست دور دوم ریاست‌جمهوری خود در راستای ایجاد اصلاحاتی در نظام آموزش عالی دلایل محکمه‌پسندی از نگاه بسیاری از کارشناسان بیان کرد. او در بیان دلایل لغو وزارت آموزش و کاهش بودجه‌های آموزش عالی عنوان کرده آموزش عالی و دانشگاه‌های آمریکا به‌اندازه‌ای که هزینه می‌کنند، بازدهی و راندمان ندارند و به عبارتی، آموزش عالی آمریکا به ناکارآمدی متهم و اذعان کرده این هزینه‌های مازاد باید در جای دیگری صرف شود که کارآمدتر باشد. هرچند این کاهش بودجه نگرانی‌های بسیاری را برانگیخته و تردیدهای عمیقی نسبت به آینده علم در رقابت با دیگر کشور ایجاد کرده است.

■ ■ ■

تنها مدت کوتاهی از روی کار آمدن ترامپ در دور دوم ریاست‌جمهوری‌اش گذشته بود که حرف و حدیث‌ها درباره مواجهه با آموزش عالی و دانشگاه‌ها بر سب زبان‌ها افتاد. تصمیم‌هایی که در ابتدا به نظر شوخی می‌رسیدند رفته‌رفته پررنگ‌تر شدند و رنگ واقعیت به خود گرفتند و به جان تارو پود سیستم آموزش عالی و نظام علمی آمریکا افتادند و حالا بعد از گذشت چندماه از اجرای‌شدن این تصمیم‌ها پایه‌های آموزش عالی آمریکا سست شده‌اند و ممکن است حتی با هر لرزه‌ای فروریزند.

در این میان، درحالی‌که شماری از حامیان دولت ترامپ از کاهش میلیاردها دلاری بودجه دانشگاه‌ها استقبال می‌کردند، منتقدان دولت ایین اقدامات را زیاده‌روی تلقی می‌کردند و معتقد بودند می‌تواند علوم پایه را نابود کند. درست است که نظرات ضدتوقیفی پیرامون اقدامات جدید دولت ترامپ مطرح می‌شود اما مسلم است که چیزی در دانشگاه‌ها به‌اشتباه پیش می‌رود و کسی کاری از پیش نمی‌برد و هر روز حال‌وروز این سیستم وخیم‌تر از قبل می‌شود. کریستوفر اف. روفو، یکی از اعضای ارشد اندیشکده منهن دربارۀ وضعیت فعلی آموزش عالی آمریکا‌عنوان کرده محافظه‌کاران مدت‌هاست دم از فاسدشدن دانشگاه‌ها می‌زنند و این روند ادامه داشت تا اینکه بعد از تظاهرات گسترده دانشجویی ضدصهیونیستی در دانشگاه‌های برجسته این کشور، احزاب میانه‌رو و لیبرال نیز با محافظه‌کاران هم‌عقیده شدند و اذعان کردند دانشگاه‌ها بیشتر از آنکه به دنبال حقیقت و دانش‌افزایی باشند، سیاسی‌بازی می‌کنند.

مالیاتی که باید صرف توسعهٔ دانش شود

کریستوفر اف. روفو که چندسالی از عمر خود را صرف حضور در کمپین‌های اصلاحاتی آموزش عالی کرده، معتقد است وقت آن رسیده کمپین‌ها را نظام‌مند و در نهایت یک برنامه اصلاحات ملی را تصویب کرد. یکی از دلایلی که اجرای اصلاحات را در نظام آموزش عالی آمریکا الزامی می‌کند، تابعیت دانشگاه‌ها از قوانین و استانداردهایی است که آن‌ها را در مسیر حقیقت سوق خواهد داد. یکی از موضوعاتی که در مورد دانشگاه‌های آمریکا مطرح می‌شود، بحث پرداخت‌کنندگان مالیاتی است به‌طوری‌که این افراد سالانه بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار به دانشگاه‌ها یارانه پرداخت می‌کنند. در مقابل، این مؤسسات آموزش عالی وظیفه دارند از قانون پیروی و استانداردهای اساسی دانشگاهی را رعایت کنند که مهم‌ترین و اساسی‌ترین این استانداردارها، جهت‌گیری به سمت حقیقت است. رعایت چنین اصولی، دانشگاه‌ها را در جهت خیر عمومی و سازگار با قوانین موجود سوق می‌دهد که هدف آن، تعیین مبنای حداقلی استاندارد است. آن دسته از مدیران دانشگاهی که به دنبال برتری علمی بوده و با اولویت قراردادن این موضوع، به دنبال توانمندسازی دانشگاهی هستند باید اطمینان حاصل کنند بودجه‌ای که از قبل مالیات‌دهندگان به دست می‌آید، به‌جای اینکه در زمینه‌های ایدئولوژیکی هزینه شود، در مسیر دانش و توسعه آن خرج می‌شود.

نظرسنجی‌ها چه می‌گویند؟

این عضو ارشد اندیشکده منهن در ادامه به یک نظرسنجی اتکا

می‌کند که نشان می‌دهد رأی‌دهندگان که نماینده‌ای از مردم آمریکا هستند، به دانشگاه‌ها بی‌اعتماد شده‌اند، به‌عنوان مثال، ۶۶ درصد بر این باورند دانشگاه‌ها باید بستری واقعی برای آزادی‌بیان را فراهم کنند اما در مقابل ۶۷ درصد آن‌ها اعلام کرده‌اند دانشگاه‌ها باید دانشجویانی را که تلاش می‌کنند با ایجاد اختلال در رویدادها، اشغال ساختمان‌ها و دعوت به خشونت، بحث‌های مدنی را سرکوب کنند از دانشگاه اخراج کنند. رأی‌دهندگان به‌طورقطع از حق دانشجویان برای اعتراض حمایت می‌کنند اما از سوری دیگر فعالیت‌های اعتراضی خشونت‌باری را که در نهایت باعث ارباع آن‌ها می‌شود، تحمل نمی‌کنند. این بی‌اعتمادی‌ها بعد از مقابله با اعتراض‌های ضدصهیونیستی در دانشگاه‌ها پررنگ‌تر هم شد و به‌نوعی دانشگاه‌ها خود را هم‌راستای سیاست قرار دادند. در نظرسنجی اندیشکده منهن آمده تقریباً ۶۴ درصد از رأی‌دهندگان معتقدند دانشگاه‌ها باید با اجرای استانداردهای سخت‌گیرانه خود، کنترل تقلب‌هایی که در دانشگاه‌ها اتفاق می‌افتد، الزام پیش‌ثبت‌نام مطالعات علمی و مبتنی بودن تصمیمات بر شایستگی، حقیقت را بر ایدئولوژی ارجح بدانند و از آن حمایت کنند که تنها ۸ درصد با این الزام مخالفت کرده‌اند. حدود ۵۵ درصد از رأی‌دهندگان موافق ممانعت دانشگاه‌ها از مشارکت در فعالیت‌های سیاسی در دانشگاه‌ها هستند. تنها ۲۰ درصد از رأی‌دهندگان معتقدند نژاد، جنسیت یا قومیت باید هنگام انتخاب دانشجویان برای پذیرش در دانشگاه یا استخدام استادان از سوی مراکز آموزشی در نظر گرفته شود اما ۷۱ درصد معتقدند در تمام دانشجویان و استادان دانشگاه باید صرف‌نظر از جنسیت یا رنگ پوست به طور یکسان رفتار شود. حدود ۶۶ درصد رأی‌دهندگان ثبت‌نام شده، از سیاستی حمایت می‌کنند که تضمین می‌کند دانشگاه‌ها با محافظت از دیدگاه‌های مخالف، بستری واقعی را برای آزادی‌بیان فراهم کنند. تنها ۷ درصد با این موضوع مخالفت کرده‌اند اما مانند اصلاحات قبلی مورد حمایت اکثریت در هر گروه در جامعه قرار گرفته است. در نهایت، با اختلاف ۵۴ درصدی به ۱۴ درصدی، آمریکایی‌ها از الزام دانشگاه‌ها به انتشار داده‌های سالانه در مورد پذیرش، نژاد، رتبه طبقاتی، اشتغال و نتایج مالی براساس رشته تحصیلی و نظرسنجی‌های دانشگاهی در مورد ایدئولوژی، آزادی‌بیان و گفتمان مدنی حمایت می‌کنند.

مسیر آموزش عالی غلط است

در نظرسنجی اخیر که از سوی اندیشکده منهن در ماه گذشته انجام شد، بیش از دوهزار نفر شرکت کرده و نسبت به سیاست‌ها، جنجال‌ها و احساسات پیرامون آموزش عالی اعلام نظر کردند. یکی از مواردی که در این نظرسنجی‌ها مدنظر قرار گرفته، تعیین مسیر اشتباه در آموزش عالی است. حدود ۴۵ درصد از شرکت‌کنندگان در این نظرسنجی عنوان کرده‌اند که آموزش عالی در آمریکا در مسیری اشتباه قدم برمی‌دارد، در حالی که از هر سه نفر، تنها یک نفر (۳۵ درصد) معتقد است مسیر آموزش عالی، مسیر درستی را طی می‌کند که حکایت از نگاه منفی غالب به این نظامی آموزشی در آمریکاست. آموزش عالی نخبگانی مانند مدارس آولی‌لیگ نیز چشم‌انداز نسبتاً مشابهی دارد، به‌طوری‌که ۴۳ درصد معتقدند این قبیل مدارس در مسیر اشتباه قرار گرفته‌اند. این دیدگاه که آموزش عالی در مسیر نادرستی قرار دارد، در بین تمام گروه‌های جمعیت از جمله ۴۶ درصد از مردان و ۴۴ درصد از زنان، ۴۶ درصد از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و ۴۶ درصد از افراد فاقد مدرک رواج دارد.

اعتماد ۲۰ درصدی به دانشگاه‌های دولتی

در وضعیت کنونی به نظر می‌رسد دانشگاه‌هایی که با کمک‌های میلیارددلاری مردمی سروشکل گرفته و انسجام ماندگاری در شرایط دشوار را کسب کرده‌اند، فراموش کرده‌اند دانشگاه و دولت به‌صورت پیمانی با یکدیگر پیوند زده شده‌اند و این دانشگاه‌ها طبق منشور دولتی تأسیس می‌شوند. براین‌اساس، باید در قانون اشاره می‌شد در ازای حمایت‌های عمومی که از این مراکز آموزش عالی به میان می‌آید، دانشگاه‌ها نیز وظیفه دارند خیر عمومی را دنبال کنند و چنانچه کوچک‌ترین قدمی را کج بردارند، این حق مردم است که ضایع شده و حق مداخله دارند. این اتفاق، اعتماد مردم را نسبت به دانشگاه‌ها و آموزش عالی نشانه رفته، به‌طوری‌که از هر پنج نفری که در این نظرسنجی شرکت کرده‌اند، تنها یک نفر (۲۰ درصد) به دانشگاه‌ها و کالج‌های دولتی آمریکا اعتماد دارند، همچنین از هر ۱۰ نفر حدود چهارنفر (۲۳ درصد) اعلام کرده‌اند خیلی به دانشگاه‌ها اعتماد ندارند و ۱۴ درصد هم عنوان کرده‌اند هیچ‌اعتمادی به این مراکز آموزشی دولتی ندارند. طبق این نظرسنجی حدود ۳۸ درصد تا حدودی اعتماد دارند. البته این تنها محدود به دانشگاه‌های دولتی

می‌شود و میزان اعتماد به دانشگاه‌های خصوصی کمتر از این است، به‌گونه‌ای که تنها ۱۵ درصد از شرکت‌کنندگان در نظرسنجی به دانشگاه‌ها اعتماد دارند؛ از هر ۱۰ نفر حدود سه نفر (۳۱ درصد) تا حدود کمی اعتماد دارند. دراین‌بین ۲۵ درصد اعتماد زیادی ندارند و ۲۱ درصد هیچ‌اعتمادی به دانشگاه‌ها ندارند. بی‌اعتمادی‌ای که نسبت به آموزش عالی آمریکا ایجاد شده، نتیجه دخالت دانشگاه‌ها و اداره‌ها در سیاست‌های کشور به قیمت از دست دادن مأموریت‌های اصلی آنهاست. این نتایج، کالج‌های آمریکا را جزء کم‌اعتمادترین مؤسسات کشور قرار می‌دهد. آن‌ها سطوح بی‌اعتمادی مشابهی را نسبت به رسانه‌ها از جمله روزنامه‌ها (۴۶ درصد بی‌اعتمادی) و اخبار تلویزیون (۴۷ درصد بی‌اعتمادی، دیوان عالی کشور (۴۰ درصد بی‌اعتمادی) و ریاست‌جمهوری (۴۷ درصد بی‌اعتمادی) نشان می‌دهند. کالج‌های دولتی بسیار پایین‌تر از نهادهای اصلی مانند پلیس، ارتش، دانشمندان و مشاغل کوچک قرار می‌گیرند.

طرف‌داری از آزادی‌بیان با حمایت ۵۱ درصدی

اعتراض‌هایی که در دل دانشگاه‌ها در حمایت از مردم غزه و فلسطین شکل گرفته، به شکل‌های مختلفی از سوی مقامات دانشگاهی و نیروهای پلیس سرکوب شده‌اند که همین مسئله انگشت اتهام را به سمت ادعای آزادی‌بیان نشانه گرفته است. یکی از موارد موردبحث در این نظرسنجی به آزادی‌بیان برمی‌گردد. براین‌اساس بیش از ۵۱ درصد از شرکت‌کنندگان در این نظرسنجی عنوان کرده‌اند دانشگاه‌ها حتی به‌رغم توهین‌هایی که نسبت به آن‌ها می‌شود، باید از آزادی‌بیان در دانشگاه‌ها حمایت کنند.

بیانیه‌ای علیه دانشگاه

تعدادی از چهره‌های فعال حوزه آموزش عالی و اساتید دانشگاه در یک بیانیه که با عنوان بیانیه منهن منتشرشده وضعیت فعلی دانشگاه‌های آمریکا را غیرقابل‌دفاع عنوان و اذعان می‌کند مردم آمریکا میلیاردها دلار در دانشگاه‌ها هزینه و با تحقیر بازپرداخت می‌کنند اما به نظر می‌رسد رهبران این مؤسسات فراموش کرده‌اند دانشگاه و دولت در پیمانی که با یکدیگر بسته‌اند به هم پیوند خورده‌اند. در دوران تأسیس دانشگاه‌ها، مدارس آموزش عالی براساس منشور دولتی راه‌اندازی شدند و حتی در قانون هم به این موضوع اشاره شده که دانشگاه‌ها وظیفه دارند در ازای دریافت حمایت‌های عمومی، خیر عمومی را پیش‌بگیرند و چنانچه از این مأموریت منحرف شوند، مردم حق مداخله را برای خود محفوظ می‌دارند. اما در گذر زمان به نظر می‌رسد دانشگاه‌ها از این پیمان عقب‌نشینی و با دولت فدرال روابط تنگاتنگی را برقرار کرده‌اند. اما این تخطی از مأموریت‌ها، دلیلی بر نادیده‌گرفتن اصل اساسی آموزش عالی نمی‌شود که عنوان کرده باید در خدمت منافع عمومی باشد.

۷ دیدگاه انتقادی نسبت به عملکرد دانشگاه‌ها

بیانیه منهن به این موضوع اشاره کرده که مشکلاتی که امروز دانشگاه‌های آمریکا با آن دست به گریبانند، نه سبکند و نه زودگذر. آن‌ها به‌عمد و به‌دفاع، پیمانی را که با مردم بسته‌اند، نقض کرده‌اند. جامعه آمریکا به سمت نوع جدیدی از استبداد سوق پیدا کرده است؛ استبدادی که در آن ایدئولوژی، حقیقت را تعیین و دانشگاه به‌عنوان عامل سیاسی چپ عمل می‌کند. دراین‌بین، در مورد دانشگاه‌های آمریکا امضاکنندگان بیانیه منهن ادعاهایی دارند:

۱ آنها ادعا کرده‌اند که تظاهرات ضد اسرائیلی، به معنای تسلیم شدن دانشگاه در برابر آنچه آنها آن را «راهپیمایی طولانی چپ رادیکال در نهادها» خوانده‌اند، شده‌اند.

۲ در حقیقتی دیگر، دانشگاه‌ها تعهد خود را برای خدمت در جایگاهی فراتر از سیاست‌های روزمره نقض کرده‌اند و در عوض، یک دستور کار سیاسی محدود را در پیش گرفته‌اند، به‌طوری‌که به‌طور مستقیم در فعالیت‌های حزبی دخالت می‌کنند که نتایج فاجعه‌باری را برای حوزه‌های علوم انسانی و اجتماعی به همراه داشته است.

۳ حقیقت دیگر در دانشگاه‌های آمریکا این است که آن‌ها بروکراسی‌های عظیمی را با شعار «تنوع، برابری و شمول» ایجاد کرده‌اند که براساس نژاد، تبعیض قائل می‌شوند و اصل اساسی برابری را نقض می‌کنند که همان ارزش والایی است که در اعلامیه استقلال ثبت شده و با متمم چهاردهم و قانون حقوق مدنی به قانون تبدیل شده است.

۴ حقیقت بعدی به این اشاره می‌کند که دانشگاه‌ها با طرح‌های بودجه عمومی که برای پیشبرد اهداف سانسور دیجیتال، ظرفیتنه بهداشت عمومی، توزیع مجدد مبتنی بر نژاد و

سایر موارد نقض حقوق و آزادی‌های دیرینه آمریکای طراحی شده‌اند، باعث شکل گرفتن نوع جدیدی از استبداد شده‌اند.

۵ فیلترهای ایدئولوژیک و بیانیه‌های تنوع، شیوه‌های استخدام اعضای هیئت‌علمی را نابود کرده‌اند؛ بیانیه‌هایی که به‌عنوان سرگند وفاداری به چپ عمل کرده و عملاً محققان محافظه‌کار را از مؤسسات معتبر حذف کرده‌اند.

۶ در حقیقتی دیگر، دانشگاه‌ها با ایدئولوژی‌هایی که در پیش گرفته‌اند، از هدف اصلی خود یعنی حفظ و کشف والاترین جنبه‌های انسانی فاصله گرفته‌اند و به اهداف دیگری چون برانگیختن خشم علیه تمدن غرب، از یونانیسان و رومی‌ها گرفته تا انگلیسی‌ها و آمریکایی‌ها رسیده‌اند.

۷ مساله بعدی این است که آنها ادعا کرده‌اند دانشگاه‌ها دیگر نماینده کل ملت نیستند زیرا آمریکایی‌ها را به دو قسمت «ستمگر» و «ستم‌دیده» تقسیم و علیه میلیون‌ها آمریکایی اسلام جنگ کرده‌اند که صرفاً به دنبال برقراری صلح در زندگی، کار و خانه‌داری هستند. به شکلی این جریان با چنین ادعاهایی سعی در سرکوب تظاهرات ضد اسرائیلی دارد.

۶ پیشنهاد برای احیای دانشگاه آمریکایی

امضاکنندگان بیانیه منهن بر این باورند که دانشگاه‌ها از حقیقت خود دور شده‌اند، اما همچنین معتقدند وقت آن رسیده است تا شرایطی فراهم شود تا دانشگاه‌ها به تعهدات خود عمل کنند. به این منظور، گروهی ۴۴ نفره متشکل از دانشگاهیان، روشنفکران و رهبران مدنی در اندیشکده منهن دور هم جمع شده‌اند و دستورالعملی را موسوم به «بیانیه منهن» در مورد آموزش عالی آماده کرده‌اند. آن‌ها با در نظر گرفتن وضعیت بحران در دانشگاه‌ها، اصول ۶ گانه‌ای را به‌منظور برقراری اصلاحات در روند آموزش عالی و دانشگاه‌های این کشور تدوین کرده‌اند که ترامپ را ملزم به اجرای این اصلاحات در زمینه حقیقت بر ایدئولوژی، بی‌طرفی نهادی، برابری بدون تبعیض نژادی، آزادی‌بیان، گفتمان مدنی و شفافیت اداری می‌کند. آن‌ها اذعان دارند بحران آموزش عالی آمریکا در یک‌لحظه حل نخواهد شد با وجود این معتقدند این اصلاحات پیشنهادی نقطه شروعی برای احیای گسترده‌تر این نظام آموزشی خواهد بود که می‌تواند نیروهای رادیکالیسم را عقب براند و فضایی را برای پیشبرد دانش واقعی ایجاد کند.

در نخستین اصلی که در این بیانیه، خواستار سرکوب اعتراضات ضد اسرائیلی شده است. در این بند اعضای اندیشکده از ترامپ خواسته‌اند شرایطی را فراهم کنند که دانشگاه‌ها ملزم بشوند استانداردهای سخت‌گیرانه رفتار دانشگاهی، کنترل تقلب‌های دانشگاهی و تصمیم‌گیری مبتنی بر شایستگی در سراسر سازمان، آنچه آنها آن را حقیقت می‌خوانند بسر ایدئولوژی ترجیح دهند.

۲ در اصل دوم بیانیه به این موضوع پرداخته شده دانشگاه‌ها نباید به مشارکت مستقیم خود در کنشگری اجتماعی و سیاسی ادامه دهند. ابزار مناسب برای انتقاد، از طریق خود محقق و دانشجو فراهم می‌شود نه دانشگاه به‌عنوان یک نهاد صنفی.

۳ طبق اصل سوم بیانیه، دانشگاه‌ها باید با لغو بروکراسی‌های DEI، انحلال برنامه‌های تفکیک نژادی و پایان‌دادن به تبعیض نژادی در فرایندهای پذیرش، استخدام، ارتقا و عقد قرارداد، به اصل برابری افراد رنگین‌پوست پایبند باشند.

۴ در اصل چهارم به این موضوع اشاره شده دانشگاه‌ها باید به اصل آزادی‌بیان، نه‌تنها در تئسوری، بلکه در عمل نیز پایبند باشند. آن‌ها برای موفقیت در این مسیر باید بستری را برای طیف وسیع‌تری از بحث‌ها فراهم و از استادان و دانشجویانی محافظت کنند که با اجماع حاکم مخالفند.

۵ طبق اصل پنجم بیانیه منهن، دانشگاه‌ها باید بالاترین استانداردها را در گفتمان مدنی رعایت کنند و مجازات‌های سریع و قابل‌توجهی را از جمله تعلیق و اخراج، برای هر کسانی در نظر بگیرند که برای سخنرانان ایجاد مزاحمت کنند، به تخریب اموال بپردازند، ساختمان‌ها را اشغال و مردم را به خشونت دعوت کرده یا در فعالیت‌های دانشگاهی اختلال ایجاد کنند.

۶ در آخرین بند از این بیانیه، اعضای اندیشکده از ترامپ خواسته‌اند دانشگاه‌ها باید در مورد عملکرد خود به طور شفاف صحبت کنند، به‌گونه‌ای که در پایان هر سال، داده‌های کاملی را در مورد نژاد، پذیرش و رتبه طبقاتی، اشتغال و بازده مالی براساس رشته تحصیلی و نیز نگرش دانشگاه‌به ایدئولوژی، آزادی‌بیان و گفتمان مدنی منتشر کنند.

فرهنگ‌نگاران

دانشگاه

چهارشنبه ۱۵ مرداد ۱۴۰۴

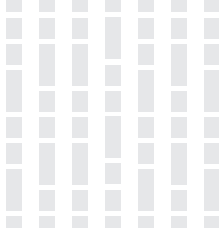
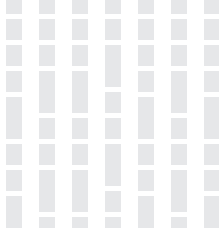
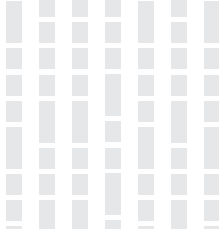
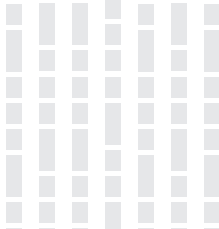
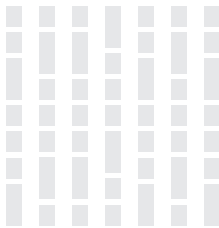
شماره ۴۴۷۷

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

۳۰ درصد مقالات ایرانی

به دلایل سیاسی رد می‌شود

شاهین آخوندزاده، معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، در گفت‌وگو با «ایلنا» با اشاره به رفتار غیرعلمی ناشران بین‌المللی در یک ماه اخیر بیان کرد: «به‌طور کلی بخشی از مقالاتی که از ایران برای مجلات بین‌المللی ارسال می‌شود، همواره به دلایل سیاسی رد می‌شوند. اما اگر بخواهم قضایاتی عادلانه داشته باشم، به‌عنوان کسی که هم در داخل کشور سردبیر بوده‌ام و هم در خارج، معمولاً حدود ۳۰ درصد از مقالات ایرانی‌ها به دلایل سیاسی رد می‌شوند.»

او افزود: «اخیراً در یک ماه گذشته، این درصد بیشتر شده است. ناشری به نام اشپرینگر، که یکی از ناشران بین‌المللی بزرگ است، اکنون وقعی مقاله‌ای از ایران به آن‌ها ارسال می‌کنیم، خیلی سریع اعلام می‌کند که به دلیل تحریم، نمی‌توانیم مقاله شما را چاپ کنیم.»

وی ادامه داد: «در حالی که پیش از این، این ناشر اسم تحریم را عنوان نمی‌کرد و بدون ذکر دلیل مشخصی، مقالات را رد می‌کرد. اما حالا این ناشر بزرگ، خیلی مشخص و صریح، با این دلیل مقاله‌های ایرانی را رد می‌کند.»

طرح‌های فناورانهٔ

بدیع و نوظهور حمایت می‌شوند

فراخوان «برنامه حمایت از دستیابی به نمونه محصول بدیع و نوظهور» توسط بنیاد ملی علم ایران منتشر شد. این فراخوان با هدف حمایت از نخبگان فناوری و اعضای هیئت‌علمی دارای ظرفیت تولید محصول نوآورانه و غیرتکراری در سطح جهانی طراحی شده است. در این برنامه حمایتی، تمرکز بر تولید نمونه اولیه محصولاتی است که در حال حاضر یا هرگز در جهان تولید نشده‌اند، یا در صورت تولید، هنوز به تولید انبوه و تجاری‌سازی گسترده نرسیده‌اند. سطح آمادگی فناوری طرح‌ها باید بین ۴ تا ۶ باشد و ادامه فرایند تجاری‌سازی با معرفی طرح‌های موفق از سوی بنیاد ملی علم ایران و با همکاری سایر نهاد‌های توسعه فناوری انجام خواهد شد.

در این فراخوان، تنها اعضای فعال هیئت‌علمی (دارای حکم رسمی) مؤسسات علمی و پژوهشی کشور امکان ثبت درخواست دارند. مجری طرح نیز باید یکی از شرایط زیر را داشته باشد: ثبت حداقل دو اختراع خارجی معتبر، یا دارا بودن یک اختراع خارجی معتبر به‌همراه سابقه تجاری‌سازی دانش فنی یا محصول به‌عنوان مالک یا سهام‌دار یک شرکت فناوری یا شخصیت حقیقی بهره‌بردار صنعتی یا دانشگاهی.

۳ میلیون دلار در زیرساخت آزمایشگاهی کوانتوم سرمایه‌گذاری شد

حسین افشین، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور، در گفت‌وگو با «ایرنا» گفت: «ابتدای سال، مراکز مهم کوانتوم را شناسایی کردیم و یک حمایت ویژه از زیرساخت کوانتوم داشته‌ایم، به‌طوری‌که ابتدای امسال حدود ۳ میلیون دلار در زیرساخت آزمایشگاهی کوانتوم در دانشگاه‌های مطرح و دارای پتانسیل لازم سرمایه‌گذاری کرده‌ایم.»

افشین افزود: «همچنین با حمایت معاونت علمی و توسط بنیاد علم ایران، از آغاز مهرماه امسال در ۱۶ عنوان درسی و در ۱۲ دانشگاه، مباحث کوانتوم تدریس خواهد شد؛ چراکه در این حوزه کمبود نیروی انسانی داریم و باید به دانشگاه‌ها اجازه تربیت نیرو بدهم؛ چرا که نیروی انسانی توانمند می‌تواند علم و فناوری را شتاب دهد.» وی با بیان اینکه با تمام مشکلات موجود تقریباً زیرساخت مناسب هوش مصنوعی در کشور راه‌اندازی شده است، تصریح کرد: «تا شهریور ماه امسال این پروژه تکمیل و راه‌اندازی خواهد شد. ضمن اینکه سکوی هوش مصنوعی و دستیار هوشمند رئیس‌جمهور و وزیران پیش از این راه‌اندازی شده و دانش‌بنیان‌های ۱۲ دانشگاه دیگر این کار هستند.»

۵